

Obrtniki pridejo takoj!

Pokličite obrtno delovno organizacijo Montaža

Včasih se zgodi, da nujno potrebujemo popravilo vodovodne napeljave, centralne kurjave, prezračevalnih naprav, strehe ali žleba pri hiši, pa ne vemo, kaj storiti.

Obrtna delovna organizacija Montaža, na Samovi ulici 12 za Bežigradom, je pravi naslov za ta popravila. Delajo vsak dan, od 6. zjutraj do poldneva, ob torkih pa tudi do štirih popoldne. Če jim boste zjutraj telefonirali dovolj zgodaj - na številko 313-169 - vas bodo obiskali še isti dan. Za kakovost svojega dela jamčijo dve leti.

«Skoda je le,» nas je opozoril vodja Obrtno delovne organizacije Montaža, Janez Kante, «da nas ljudje premalo poznajo. Trudimo se, da vse storitve opravimo kar najbolj kvalitetno. Tudi material zanje je pri nas cenejši kot pri zasebnikih.»

Obrtna delovna organizacija Montaža je letos praznovala 25-letnico. Iz majhne obrtne delavnice s komaj petimi zaposlenimi, so danes zrastle 110 kvadratnih metrov veliki delovni prostori, skladišče in majhna pisarna. Režijska dela so skrčili na minimum. Od 40 zaposlenih jih le šest opravlja neproizvodna dela ostali pa so kleparji, vodovodni instalaterji, monterji centralne kurjave in drugi.

«Imamo precejšnje težave s pridobivanjem proizvodnih de-

lavcev,» je povedal tovariš Kante. «Ker samo tamo majhna delovna organizacija, nimamo mentorjev, ki bi v bodoče usmerjali učence srednjega usmerjenega izobraževanja. Trenutno združuje v naši delovni organizaciji svoje obvezno praktično delo pet učencev v gospodarstvu. Na letošnji razpis štipendij za devet učnih mest pa se ni prijavil nihče. Še je čas za prijave in upam, da se bo vsaj po objavi tega članka oglasil kak bodoči štipendist.»

Kam so izginili nadstreški?

Spomladi smo se v Ljubljani dogovorili, da bo Integral za vsako občino zagotovil po pet nadstreškov za postajališča mestnega potniškega prometa. Zelene nadstreške lahko Bežigradjani občudujemo samo v sosednjih občinah, saj so nam obljubljeni nadstreški izginili. Komunalna skupnost je sicer zabetonirala temelje na postajališčih pri Ruskem carju, pri upeljavalnici na Žalah in na Šmartinski cesti, obljubljenih nadstreškov pa ni. Le kje so, se sprašujemo na komunalni skupnosti.

All poleg popravil opravljate tudi samostojna monerska dela?

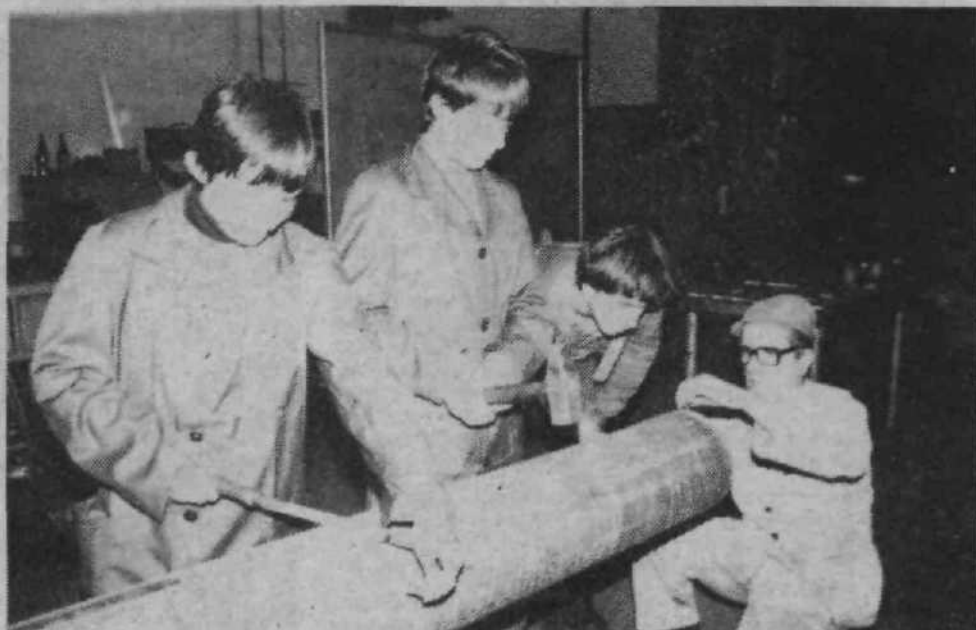
«Seveda. Poleg popravil tudi montiramo vodovodno napeljavo, centralno kurjavo, prezračevalne naprave in opravljamo kleparska dela na manjših gradbenih objektih. Sodelujemo z Gradbenim podjetjem Hrastnik, z delovno organizacijo Univerzal v Ljubljani, z Instalacijami, IMP-jem in sarajevskim Energoinvestom.

Pohvalimo se lahko, da smo uspešno sodelovali pri zidavi prizidka k osnovni šoli Franceca Bevka, druge faze vzgojno varstvene enote Posavje na Slovenčevi ulici in vrtca v Polju. Vsi ti objekti so bili zgrajeni s sredstvi, zbranimi z drugim samoprispevkom ljubljanskih občin.»

Obrtna delovna organizacija Montaža kupuje reprodukcijski material za svoje delo kar na domačem trgu. Čeprav primanjkuje pocinkanih cevi, kositra in aluminijeve pločevine, so od januarja do konca septembra letos ustvarili kar 18 odstotkov več celotnega prihodka kot v enakem obdobju lani in 25 odstotkov več dohodka. Porabili pa so le za 13 odstotkov več sredstev kot lani kar pomeni, da so rentabilno poslovali.

Do leta 1985 nameravajo s svojim denarjem razširiti delavnice in zaposliti 21 novih delavcev v proizvodnji ter štipendirati 10 učencev v gospodarstvu.

VIDA PETROVČIČ

Učenci so bili delavci

Črnuški osnovnošolci so spoznavali proizvodnjo

Tudi na črnuški osnovni šoli Maksa Pečarja zadnja leta učenci izbirajo le nekatere poklice, čeprav je splošno znano, da po njih ni več takih potreb. To je v veliki meri posledica nepoznavanja ali pa napačnih predstav o vrsti poklicev, ki so splošno manj znani ali pa so že po tradiciji neprijetljivi. Tudi predstavljanje poklicev s strani učiteljev in šolskih svetovalnih delavcev ni pomagalo, saj je bilo vse le preveč teoretično. Ugotovili so, da ne bo šlo brez neposredne povezave z združenim delom. Za sodelovanje so poprosili TOZD iz neposredne okolice: IMP Promet, IMP Dvigalo, IMKO, ELMA in ENERGOINVEST. Povsod so se strinjali, da morajo učenci od blizu videti, kaj se dela, kje in kako, če hočemo, da se bodo odločali za poklice, predvsem kovinske in nekatere elektro stroke, ki jih združeno delo potrebuje. Domenili so se, da bi bila najbolj primerna oblika proizvodno delo za učence 7. in 8. razredov; delali naj bi dva dneva. Pripravili so samoupravne sporazume, ki določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti tako šole kot posamezne TOZD. Vsaka TOZD je pripravila program dela z učenci, ki zajema različna področja, od varnosti pri delu pa do prikaza različnih poklicev pač različno, glede na naravo dela v posamezni organizaciji. Učenci so bili že vnaprej seznanjeni z namenom proizvodnega dela in so tudi podpisali izjave o obveznostih v TOZD. Vsi učenci so že vnaprej pokazali veliko zanimanje za tako obliko poklicnega usmerjanja.

Prva skupina učencev je bila na proizvodnem delu v IMP

TOZD Promet 9. in 10. novembra, ostali pa se bodo zvrstili še po ostalih TOZD na Črnučah do konca šolskega leta po že določenem vrstnem redu.

Prvi vtisi so zelo ugodni. Eden izmed učencev je po končanem dvodnevem delu povedal: «Ob tričetrt na šest smo se zbrali pred IMP Promet. Sprejel nas je inštruktor in odpeljal v delavnico, kjer nas je seznanil s programom dvodnevnega dela v njihovi organizaciji. Nato smo si ogledali posamezne obrate proizvodnje, sproti nas je seznanjal s procesom dela, na koncu ogleda pa je spregovoril še o celotni organizaciji IMP.»

Ta dan sem se prvič srečal s tovarno in v njej preživel ves delovni čas od 6. do 14. ure. Dobil sem tudi malico. V rokah sem imel pravo orodje in stroje, s katerimi sem lahko sam ravnal, seveda ob prisotnosti inštruktorja. Na vsako moje vprašanje sem takoj dobil nje-gov odgovor. Delo mi je bilo zelo všeč. Morda postanem varilec.»

«Začetek je torej uspešen. Želimo si, da bi šlo tako tudi vnaprej. Šola si obeta, da bo letos manj težav z vključevanjem učencev v programe, ki izobražujejo za proizvodne poklice, zlasti kovinske. TOZD pa bodi nudil štipendije in upajo, da si bodo s tem pridobile delavce iz Črnuškega okoliša in jih ne bo treba iskati drugje.»

ODGOVORA ŠE NI

Nevarne stopnice – koliko časa še?

«Kako dolgo bomo morali še uporabljati začasne lesene stopnice?» se sprašujejo stanovalci Glinškove ploščadi 9.

Konec avgusta letos sta namreč pretekli že dve leti od tehničnega pregleda in prevzema objekta. Takrat je v zapisniku komisija o tehničnem pregledu ugotovila, da zunanje ureditve na vzhodni strani bloka še ni moč dokončati zaradi predvidene gradnje podzemnih garaž in samopostrežne trgovine. «Zagotovljen pa mora biti varen dostop v objekt s te strani,» so zapisali.

Minili sta dve leti. Začasne lesene stopnice, ki so bile pred dvema letoma morda res varne, pa bodo v bližajočem se snegu in ledu lahko povzročile nezgodo.

Kdo bo kriv za zlomljeno roko, nogo, izvin? Splošno grad-

beno podjetje Stavbenik Koper, ki je objekt zgradilo, Imos – Inženiring iz Ljubljane, ki kot investitor skrbi za izgradnjo celotne soseske BS-7 ali morda «Soseska», ki skrbi za urejanje stavbnih zemljišč za Bežigradom in v Mostah?

Predstavniki «Soseske» menijo, da bi to moral urediti investitor gradnje Imos – Inženiring. Na Imosu pravijo, da bi izhod moral urediti izvajalec del. Na Stavbeniku Koper pa so prepričani, da bi se morali o ureditvi vhoda na Glinškovi ploščadi 9 in njenem plačilu dogovoriti predstavniki Imosa in «Soseske». Povedali so nam, da so tudi vso ostalo okolico urejali po naročilu «Soseske».

Zaradi omejevanja naložb, na Glinškovi ploščadi zaenkrat trgovine ne bo, odgovorni v

tem začaranem krogu pa bi se morali vseeno dogovoriti in urediti vhod v objekt.

Proslava v družbenem domu Stadion

Krajevne skupnosti Koroških partizanov, Triglav in Stadion vabijo krajanke na prireditve ob dnevu republike dne 26. novembra ob 17. uri v veliki dvorani družbenega doma Stadion na Staničevi 41. V kulturnem programu bodo sodelovali otroški instrumentalni zbor Bogdanovič, pevski zbor osnovne šole dr. Vita Kraigherja, recitatorja Ciril Ramovš in Irma Dragovan, operni pevec Edo Sršen in Alojz Ravnik, ki bo igral na citre.

ELEKTRONIKA

Delta izvaža domače znanje

Delovna organizacija DELTA je na sejmu Elektronika 81 v Ljubljani prikazala tudi dosežke, ki so plod domačega razvoja na področju materialne opreme.

Strateški cilj domačega razvoja te delovne organizacije je zmanjšati odvisnost od uvoza in razviti ter proizvajati take podsklope računalniških sistemov, ki so zaradi svoje funkcionalnosti zanimivi za izvoz na razvito konvertibilno področje.

Na sejmu smo lahko videli družino kompatibilnih switching regulatorjev moči 250 W in majhnih dimenzij. Te regulatorje proizvaja UNIS iz Savelj. Zanje se zanimajo tudi iz tujine. Njihova prednost je v velikem izkoristku in v modularnosti. Zaradi enake tiskane ploščice za vse usmernike različnih napetosti se tudi pocenijo proizvodni stroški. Napravljene so iz domačega re-promateriala.

Prikazali so tudi doma razvit in proizveden pomnilniški modul. Na enem modulu je celoten pomnilnik domače-

ga računalniškega sistema Delta. Za pomnilniške celice so koristili elemente iz Sovjetske zveze, ker takih doma nihče ne proizvaja.

Zanimiv je tudi domač zaslonki terminal. Zasnovali so ga po ergonomskih principih. Narejen je tako, da se ga enostavno vzdržuje. Za ohišje je orodje proizvedeno doma. Ohišje je izdelano iz negorljive plastike in tako, da so potrebovali čimmanj drugih orodij, to je simetrično.

Tastatura je ločena, zaradi lažjega manevriranja s celo enoto. Za osnovo ima mikroprocesor. Če želimo dobiti dokument iz računalnika nam to tudi omogoča terminal, saj ima vhod za tiskalnik.

Ta terminal je tudi osnova domačega mikroročunalniškega sistema, ki ga je Delta prikazala na sejmu Interbiro 81 v Zagrebu. Ta mikroročunalniški sistem ima še dodatni mikroprocesor, večji pomnilnik in kontroler za gibke diske. Vse enote so razvite v Delti.

Videli smo lahko tudi vmesnik za priključitev dveh tiskalnikov za računalnik Delta. Z vmesnikom lahko priključimo tiskalnik katerekoli vrste (matrične, z bobnom, s trakom) na Delto. Istočasno sta lahko z enim vmesnikom priključena dva tiskalnika. Hitrost izpisa sistema se poveča zato, ker ima vmesnik vključen manjši vmesni pomnilnik.

Za optimizacijo stroškov na telefonskih linijah pa je primeren statistični multiplekser, ki je bil tudi prikazan. Namesto da bi koristili eno telefonsko linijo za vsak oddaljen terminal, nam ta naprava koncentrira več vhodnih kanalov na samo eno telefonsko linijo in potem podeljuje obdelavo na oddaljenem mestu na terminal.

Najbolj zanimivo pa je bilo videti sistem Delta 400. Tu smo lahko podrobno videli, kaj vse je v sistemu domačega in se lahko prepričali, da z vlaganjem v lastni razvoj lahko tudi na tako zahtevnem področju, kot je računalništvo marsikaj dosežemo.

